

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตัว
ของ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๔/๒๕๕๐

เรื่องพิจารณาที่ ๑๕/๒๕๕๐

วันที่ ๒๖ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๐

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายสมบุรณ์ นุชพันธ์ ผู้ถูกร้อง

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ขอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด
กรณีนายสมบุรณ์ นุชพันธ์ จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ผู้ร้อง ส่งคำร้อง
ลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๐ ขอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔
ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕ ข้อ ๓ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว)
พุทธศักราช ๒๕๔๕ มาตรา ๓๕ กรณีนายสมบุรณ์ นุชพันธ์ ผู้ถูกร้อง จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน
และหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด
กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบสรุปได้ว่า นายสมบุรณ์ นุชพันธ์ ผู้ถูกร้อง
เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี ได้รับเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑
และพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากครบวาระเมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗

เนื่องด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ (๕) มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ และประกาศคณะกรรมการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้
ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ได้กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีผลทำให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรายได้อยู่ในเกณฑ์ตามประกาศดังกล่าว มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในสามสิบวัน ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง หรือพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี แล้วแต่กรณี

จากการตรวจสอบปรากฏว่า ในปีงบประมาณ ๒๕๔๓ องค์กรบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี มีรายได้รวมทั้งสิ้น ๑๐๔,๔๔๓,๒๑๖.๒๐ บาท ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด มีผลให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนจังหวัด ฯ มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชี ฯ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๓ ภายในเวลาสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่ง ครบหนึ่งปี

ผู้ร้องได้ตรวจสอบพบว่า ผู้ถูกร้องมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ รวม ๓ ครั้ง คือ เมื่อเข้ารับตำแหน่ง เมื่อพ้นจากตำแหน่ง และเมื่อพ้นจากตำแหน่ง ครบหนึ่งปี ซึ่งปรากฏว่าผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีเพียง ๑ ครั้ง คือ เมื่อเข้ารับตำแหน่งโดยยื่นบัญชีเมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ ส่วนอีก ๒ ครั้ง คือ กรณีพ้นจากตำแหน่ง ซึ่งต้องยื่นภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ผู้ถูกร้องมิได้ยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด โดยมีได้แจ้งเหตุขัดข้องให้ผู้ร้องทราบ ผู้ร้องจึงได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องชี้แจงข้อเท็จจริง รวม ๓ ฉบับ คือ (๑) หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๔/๑๖๓๑ ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๔๓ (๒) หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๔/๒๔๓๘ ลงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๔๓ (๓) หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๓๐๑๑ ลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๔๓ กับทั้งกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ซึ่งต้องยื่นภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ ผู้ถูกร้องก็มีได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ ต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดแต่อย่างใด โดยมีได้แจ้งเหตุขัดข้องให้ผู้ร้องทราบ ผู้ร้องจึงได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องชี้แจงข้อเท็จจริงอีก รวม ๓ ฉบับ คือ (๑) หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๐๗๑๑ ลงวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๔๘ (๒) หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๑๕๒๒ ลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๘ (๓) หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๑๘๑๓ ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๘

ผู้ร้องได้รวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติม สรุปผลการรวบรวมพยานหลักฐานได้ดังนี้

(๑) ผู้ร้องได้มีคำสั่ง ถับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๐๒๐๕ ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ถึงปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี ขอเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง และเอกสารหลักฐานกรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรีได้มีการดำเนินการแจ้งให้ผู้ถูกร้อง ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ

องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี ได้มีหนังสือ ที่ พบ ๕๑๐๐๒/๐๓๔๓ ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ส่งสำเนาเกี่ยวข้องกับการเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งของผู้ถูกร้องมาให้ผู้ร้อง สรุปความได้ว่า ผู้ถูกร้องได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ และองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี ได้มีหนังสือ ที่ พบ ๕๑๐๐๒/๐๕๔๑ ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๔๓ แจ้งให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี ทราบว่ามีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีเข้ารับตำแหน่งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันเข้ารับตำแหน่งและได้มีหนังสือ ที่ พบ ๕๑๐๐๒/๑๓๖๖ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๓ เรื่อง การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน แจ้งให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี มาร่วมประชุมในวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ เพื่อรับฟังการบรรยาย เรื่อง การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ซึ่งผู้ถูกร้องได้เข้าร่วมรับฟังการบรรยายในวันดังกล่าว ตามหลักฐานรายงานการประชุม ซึ่งนางสาวจุนทรทรัพย์ โรยแสง บันทึกไว้ รวมทั้งผู้ถูกร้องได้ลงลายมือชื่อผู้เข้าร่วมประชุมไว้เป็นหลักฐาน และได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบในกรณีเข้ารับตำแหน่งถูกต้องครบถ้วน ต่อมาผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากครบวาระเมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี ได้มีหนังสือ ที่ พบ ๕๑๐๐๒/๐๔๕๐ ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ และ ที่ พบ ๕๑๐๐๒/ว ๑๑๖๖ ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๗ แจ้งให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรีทราบ เรื่อง การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีพ้นจากตำแหน่งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. และผู้ถูกร้องเป็นผู้รับหนังสือดังกล่าว เมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๔๗

(๒) นายวิรพล นุชพันธ์ ให้ถ้อยคำสรุปได้ว่า พยานเป็นบุตรของผู้ถูกร้องพักอาศัยอยู่บ้านเลขที่ ๕๗/๑ หมู่ที่ ๘ ตำบลแก่งกระจาน อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี ประกอบอาชีพค้าขาย โดยช่วยกิจการร้านอาหารแก่งเพชร ซึ่งเป็นของมารดา พยานเป็นผู้รับหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ถับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๔/๑๖๓๑ ที่ส่งถึงผู้ถูกร้องเมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๔๗ เมื่อพยาน

ได้รับจดหมายดังกล่าวแล้ว ได้นำไปวางที่เคาน์เตอร์หน้าร้านอาหารแก่งเพชร ซึ่งเป็นที่วางจดหมายของทุกคนเป็นประจำ และเป็นที่ยืนยันกันทุกคนว่าจะมารับจดหมายต่าง ๆ ได้ที่เคาน์เตอร์ร้านแก่งเพชร ไม่ว่าจะเป็นจดหมายของผู้ถูกร้อง นางสาวยุพิน หรือบุคคลอื่น ๆ ในบ้าน พยานไม่ทราบว่าผู้ถูกร้อง จะมารับจดหมายไปเมื่อใด แต่เมื่อคู้ที่เคาน์เตอร์ก็ไม่มีจดหมายค้างอยู่ พยานไม่เคยมีสาเหตุโกรธเคืองกับผู้ถูกร้อง แต่อย่างใด

(๓) นางสาวยุพิน เหลือแก้ว ให้ถ้อยคำสรุปได้ว่า พยานประกอบอาชีพเป็นแม่บ้านที่ร้านแก่งเพชร ประมาณ ๓ ปี จนถึงปัจจุบัน โดยเดินทางไปเช้าเย็นกลับ มีหน้าที่ดูแลทำความสะอาดห้องพัก และอยู่บริเวณหน้าเคาน์เตอร์ตลอด พยานเป็นผู้รับหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๔/๒๔๓๘ เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๔๗ หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๑๕๒๒ เมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๔๘ และหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๑๘๑๓ เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๔๘ ที่ส่งถึงผู้ถูกร้อง เมื่อพยานได้รับจดหมายดังกล่าวแล้วจะมอบให้ผู้ถูกร้องทันที เมื่อพบในวันนั้น หากไม่พบก็จะนำจดหมายไปวางไว้ที่เคาน์เตอร์หน้าร้านอาหารแก่งเพชร ซึ่งใช้เป็นที่วางจดหมายของทุกคน หลังจากนั้น เมื่อพบผู้ถูกร้องก็จะแจ้งให้ทราบว่ามึจดหมาย แม้แต่หนังสือของสำนักงาน ป.ป.ช. ที่เรียกพยานมาให้ถ้อยคำบุรุษไปรษณีย์ก็นำไปส่งที่ร้านแก่งเพชร เพราะทราบว่าถ้าไปส่งที่บ้านเลขที่ ๕/๓ หมู่ที่ ๑๓ จะไม่มีผู้รับ และในวันดังกล่าวพยานจำได้ว่าขณะบุรุษไปรษณีย์นำหนังสือไปส่งผู้ถูกร้องและนายวิรพลก็อยู่ที่ร้านด้วย และผู้ถูกร้องได้รับหนังสือดังกล่าวไปอ่าน พยานไม่เคยมีสาเหตุโกรธเคืองกับผู้ถูกร้องแต่อย่างใด

ผู้ถูกร้อง ได้ทำบันทึกการชี้แจงเกี่ยวกับการแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อเจ้าพนักงาน ป.ป.ช. ลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ความว่า ผู้ถูกร้องพักอาศัยอยู่บ้านเลขที่ ๕๗/๑ หมู่ที่ ๘ ตำบลแก่งกระจาน อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี มาตลอดจนถึงปัจจุบัน ผู้ถูกร้องจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี มาประมาณ ๑๐ ปีเศษ ประกอบอาชีพค้าขายและทำไร่ เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี และในวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ ได้เข้ารับฟังการบรรยายเรื่อง การกรอกบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี ณ ห้องประชุมพริบพรี ศาลากลางจังหวัดเพชรบุรี ร่วมกับผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี โดยลงลายมือชื่อเข้าร่วมฟังการบรรยายไว้เป็นหลักฐาน

หลังจากนั้นจึงยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีเข้ารับตำแหน่งต่อสำนักงาน ป.ป.ช. เรียบร้อย ต่อมาเมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ได้พ้นจากตำแหน่งเนื่องจากครบวาระ องค์การบริหาร ส่วนจังหวัดเพชรบุรี ได้มีหนังสือ ที่ พบ ๕๑๐๐๒/ว ๑๑๖ ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๗ แจ้งให้ทราบว่าต้องยื่นบัญชีกรณีพ้นจากตำแหน่ง ผู้ถูกร้องเป็นผู้ลงลายมือชื่อรับหนังสือดังกล่าวไว้ เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๔๗ แต่ก็ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีพ้นจากตำแหน่ง แต่อย่างใด เจ้าพนักงาน ป.ป.ช. ผู้สอบถาม ได้ให้ผู้ถูกร้องคลายมือชื่อตามใบตอบรับ (ใบเหลือง) ตามหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๐๗๑๑ ลงวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๔๘ ซึ่งมีชื่อ “นายสมบูรณ์ นุชพันธ์” เป็นผู้รับเมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๔๘ ผู้ถูกร้องยืนยันว่าเป็นลายมือชื่อ ของตนจริง นอกจากนี้ ยังยืนยันว่าได้รับหนังสือจากสำนักงาน ป.ป.ช. ทุกฉบับ ที่มีชื่อนายวีรพล นางสาวนพวรรณ และนางสาวยุพิน เป็นผู้รับแทน แล้วนำไปวางไว้ที่เคาน์เตอร์ร้านแก๊งเพชร โดยผู้ถูกร้องจะไปหยิบจดหมายที่มีมาถึงผู้ถูกร้องทุกฉบับ รวมทั้งทราบว่าผู้ถูกร้องยังไม่ยื่นบัญชี แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี และไม่ได้ชี้แจงถึงสาเหตุที่ไม่ยื่นบัญชีฯ ต่อสำนักงาน ป.ป.ช. เพราะลืมและคิดว่าส่งมาแล้ว ประกอบกับ มีทรัพย์สินเพียงบ้าน ๑ หลัง และภาระหนี้กับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเท่านั้น และทราบว่าถ้าไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินจะได้รับโทษ

ผู้ร้องได้พิจารณาเรื่องนี้ในการประชุมครั้งที่ ๓๑/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๕๐ มีมติด้วยคะแนนเสียงเอกฉันท์ ๗ เสียงว่า นายสมบูรณ์ นุชพันธ์ จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕ ข้อ ๓

คณะตุลาการรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่า กรณีเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูป การปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕ ข้อ ๓ จึงรับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาวินิจฉัย

คณะกรรมการรัฐธรรมนูญให้โอกาสผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา โดยได้ส่งหนังสือ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๐ แจ้งให้ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายในสิบห้าวัน นับแต่วันรับหนังสือดังกล่าว ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๐ ต่อคณะกรรมการรัฐธรรมนูญ สรุปความได้ว่า ผู้ถูกร้องได้รับทราบข้อกล่าวหาตามที่ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องให้คณะกรรมการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยแล้ว และขอให้การรับตามข้อกล่าวหาโดยไม่ประสงค์จะชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติมอีกแต่อย่างใด และขอให้คณะกรรมการรัฐธรรมนูญชี้ขาดตามคำร้องของผู้ร้อง

คณะกรรมการรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงเพียงพอที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้แล้ว มีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยชี้ขาดว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕ ข้อ ๓ หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐๐ บัญญัติว่า

“ให้คณะกรรมการรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ เป็นศาลรัฐธรรมนูญตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ โดยให้ผู้ดำรงตำแหน่งประธานศาลฎีกาเป็นประธานศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งประธานศาลปกครองสูงสุดเป็นรองประธานศาลรัฐธรรมนูญ แต่ให้ผู้พิพากษาในศาลฎีกาหรือตุลาการในศาลปกครองสูงสุดที่ได้รับเลือกตามมาตรา ๓๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ คงดำรงตำแหน่งเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยห้าสิบล้านนับแต่วันที่ได้มีการแต่งตั้งประธานสภาผู้แทนราษฎรและผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรหลังจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปครั้งแรกตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๐๕ (๓) มาตรา ๒๐๗ (๑) (๒) และมาตรา ๒๐๘ (๕) มาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่ง

ให้บทบัญญัติมาตรา ๓๕ วรรคสอง วรรคสามและวรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะมีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญขึ้นใช้บังคับ

บรรดาคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างดำเนินการของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรานี้ดำเนินการต่อไป และเมื่อมีการแต่งตั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญนี้แล้ว บรรดาคดีหรือการที่ค้างดำเนินการนั้นให้โอนไปอยู่ในอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญที่แต่งตั้งขึ้นใหม่นั้น

ในระหว่างที่ยังมิได้มีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจออกข้อกำหนดเกี่ยวกับวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัยได้ แต่ทั้งนี้ ต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปี นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บรรดาคดีใดที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ หรือเมื่อมีปัญหาว่า กฎหมายใดขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ให้เป็นอำนาจของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ซึ่งประกอบด้วย ประธานศาลฎีกาเป็นประธาน ประธานศาลปกครองสูงสุดเป็นรองประธาน ผู้พิพากษาในศาลฎีกา ซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกาซึ่งได้รับเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกา โดยวิธีลงคะแนนลับ จำนวนห้าคนเป็นตุลาการรัฐธรรมนูญ และตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ซึ่งได้รับเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลปกครองสูงสุดโดยวิธีลงคะแนนลับจำนวนสองคน เป็นตุลาการรัฐธรรมนูญ

ให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญตามกฎหมายว่าด้วยสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญทำหน้าที่ธุรการ และการอื่นใดตามที่ประธานคณะตุลาการรัฐธรรมนูญมอบหมาย

องค์คณะในการพิจารณาพิพากษา วิธีพิจารณา และการทำคำวินิจฉัย ให้เป็นไปตามที่คณะตุลาการรัฐธรรมนูญกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

บรรดาอรรถคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญก่อนวันที่ ๑๕ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙ ให้โอนมาอยู่ในอำนาจและความรับผิดชอบของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ”

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ บัญญัติว่า “ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” หมายความว่า (๕) ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรายได้หรืองบประมาณไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

มาตรา ๓๒ บัญญัติว่า “ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามที่มีอยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชีดังกล่าว ตามแบบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่ง

ทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องแสดงรายการให้รวมทั้งทรัพย์สินและหนี้สินในต่างประเทศ และทรัพย์สินที่มีได้อยู่ในความครอบครองของผู้ยื่น คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะด้วย

ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามวรรคหนึ่งผู้ใดดำรงตำแหน่งทางการเมืองมากกว่าหนึ่งตำแหน่ง ให้ผู้นั้นแยกการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินทุกตำแหน่ง ตามระยะเวลาการยื่นบัญชีที่กำหนดไว้สำหรับตำแหน่งนั้น ๆ”

มาตรา ๓๓ บัญญัติว่า “การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๓๒ ให้ยื่นพร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา โดยผู้ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีและสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ทุกหน้า พร้อมทั้งจัดทำรายละเอียดของเอกสารประกอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นด้วย และต้องยื่นภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

- (๑) ในกรณีที่เป็นกรเข้ารับตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง
- (๒) ในกรณีที่เป็นกรพ้นจากตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง
- (๓) ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งได้ยื่นบัญชีไว้แล้ว ตายในระหว่างดำรงตำแหน่งหรือก่อนยื่นบัญชีหลังจากพ้นจากตำแหน่ง ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดกยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่ในวันที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นตายภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ดำรงตำแหน่งตาย

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่ง นอกจากต้องยื่นบัญชีตาม (๒) แล้ว ให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอีกครั้งหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีด้วย”

มาตรา ๓๔ บัญญัติว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนด

ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หรือนับแต่วันที่ตรวจพบว่ามีกรกระทำดังกล่าวแล้วแต่กรณี และห้ามมิให้ผู้ยื่นดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง ในการนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดว่าเป็นการจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งทางการเมืองที่ดำรงอยู่ แต่ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปในตำแหน่งดังกล่าว”

ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ กำหนดให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่าหนึ่งร้อยล้านบาท เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยให้รายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่กำหนดดังกล่าว หมายถึงรายได้ รวมเงินอุดหนุน เงินสะสม และเงินกู้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ในปีงบประมาณที่ผ่านมา

ประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ เรื่อง การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕ ข้อ ๓ บัญญัติว่า “กรณีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนด ให้ดำเนินการตามมาตรา ๓๔ เช่นเดียวกับกรณีการจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ”

ในระหว่างการพิจารณาคำร้องนี้ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยที่มาตรา ๓๐๐ ของรัฐธรรมนูญดังกล่าว บัญญัติให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ เป็นศาลรัฐธรรมนูญ และบัญญัติให้บรรดาคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างดำเนินการของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ให้ศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการต่อไป คดีตามคำร้องนี้จึงอยู่ในอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญที่จะพิจารณาวินิจฉัย

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาแล้วเห็นว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรีมีรายได้ ในปีงบประมาณ ๒๕๔๓ รวมทั้งสิ้น ๑๐๔,๔๔๓,๒๑๖.๒๐ บาท ถือเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีรายได้ อยู่ในเกณฑ์ตามประกาศของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่องกำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ ที่กำหนดหลักเกณฑ์ว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่าหนึ่งร้อยล้านบาท ผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ถูกร้องเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรีเข้าดำรงตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีต่อผู้ร้อง ภายในสามสิบวัน ทุกครั้งเมื่อเข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งมาแล้วหนึ่งปี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ (๕) มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ และประกาศของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังกล่าว

ข้อเท็จจริงตามคำร้องของผู้ร้อง และคำชี้แจงของผู้ถูกร้อง ฟังเป็นที่ยุติได้ว่า ผู้ถูกร้อง พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรีตามวาระ เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีฯ เพียง ๑ ครั้ง คือ เมื่อเข้ารับตำแหน่ง โดยยื่นเมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ และไม่ได้ยื่นบัญชีฯ อีกสองครั้ง คือกรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี โดยผู้ถูกร้องมิได้แจ้งเหตุขัดข้องให้ผู้ร้องทราบ แม้ว่าผู้ร้องจะได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องชี้แจงข้อเท็จจริง ถึง ๖ ฉบับ ผู้ถูกร้องก็มิได้ชี้แจงเหตุที่มิได้ยื่นบัญชีฯ แต่อย่างไร ผู้ร้องให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ช. รวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติมโดยการสอบสวนปากคำพยานบุคคลรวมทั้งผู้ถูกร้อง ซึ่งในการเข้าชี้แจง ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังกล่าว ผู้ถูกร้องยอมรับว่า ผู้ถูกร้องรับทราบหนังสือขอให้ชี้แจงข้อเท็จจริง ที่ส่งมาถึงผู้ถูกร้องทุกฉบับรวมถึงฉบับที่มีผู้อื่นรับไว้แทนด้วย แต่ผู้ถูกร้องไม่ได้ชี้แจงข้อเท็จจริงแต่อย่างใด โดยผู้ถูกร้องอ้างว่าลืมและคิดว่าส่งแล้ว ประกอบกับมีทรัพย์สินเพียงบ้านหนึ่งหลัง และภาระหนี้ กับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเท่านั้น และในชั้นพิจารณาของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ถูกร้อง ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาโดยรับตามข้อกล่าวหาของผู้ร้องโดยไม่ประสงค์จะชี้แจงข้อเท็จจริง เพิ่มเติมอีก

จากข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานแสดงว่า ผู้ถูกร้องทราบว่าตนมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้อง แต่ผู้ถูกร้องไม่ยื่นบัญชีฯ ดังกล่าว กรณีจึงรับฟังได้ว่าผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีฯ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี และพ้นจากตำแหน่งมาแล้วหนึ่งปี

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า นายสมบุรณ์ นุชพันธ์ ผู้ถูกร้อง จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี และต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ซึ่งเป็นวันที่ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕ ข้อ ๓

หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ